

magyar építőművészet

HUNGARIAN ARCHITECTURE

A Magyar Építőművészek Szövetségének kulturális folyóirata – 1903-tól

2009 | 2

VÍZ ÉS ÉPÍTÉSZET / WATER AND ARCHITECTURE

Balatonakarattya – BULCSU TAMÁS, FORTVINGLER ÉVA • Uszodák, Észak-Magyarország – LENGYEL ISTVÁN, KOVÁCS PÉTER • Uszoda, Rákosszentmihály – BENCZÜR LÁSZLÓ • Egerszalók – JANKOVICS TIBOR • Aquaworld – RÁTH ANDRÁS • Balatonfüred, Yacht Klub – RÉPÁS FERENC, Kisfaludy Galéria, Borok Háza – KÓRIS JÁNOS • Koppenhága, Királyi Színház – LUNDGAARD-TRANBERG • Nottingham – GUSTAFSON PORTER • Malomtó – MAROSI MIKLÓS • Szentbékkállya – SZÜCS ENDRE • Amszterdam, Crane Track – HOOYKAAS-WOLSE-REISINGER-LINDNER • Rác fürdő – DÉVÉNYI TAMÁS

Akarattya csak egy százás

House by the Lake

NOSZTALGIKUS JELENTÉS EGY BALATONI NYARALÓÉPÜLETRŐL
A NOSTALGIC REPORT OF A HOLIDAY HOME IN BALATONAKARATTYA

ÉPÍTÉSZEK / ARCHITECTS: Fortvingler Éva, Bulcsu Tamás
SZÖVEG / TEXT: Vukoszávlyev Zorán PhD
FOTÓK / PHOTOS: Bujnovszky Tamás

Van abban valami bájos, hogy országunk legnagyobb tavát „magyar tenger” névvel illetjük. Még az ezredforduló fiatalabb generációi is nosztalgikus hangulatban gondolnak az előttük járó korosztályok „egyetlen és célok netovábbjaként” megélt balatoni nyaralásaira – legyen az családi SZOT-üdülő hangulat vagy hétvégi, ellazuló társasági együttlét. A képek és emlékek átíródnak, kedvesebbé válnak, az élmény eléréséhez szükséges pakolás viszontagságai és az M7-es sztráda trappolós-döcögő betonpaneljei a feledésbe merülnek.

A „Balaton” (tehát így, ekként, aposztrófbba emelve) a régi, ha levesszük a kényelmességben és kiszolgálásban történt jelentős változásokat, melyek „európaivá” változtatták az egykoron „balkáni” viszonyokat. Még ha ama régi jobb is volt, az autópálya kétségtelenül javított a helyzeten.

Ma már csak röpké egy óra Budapestről a Balaton keleti vége, így akár szuburbánus pihenőházként is használható egy akarattal nyaraló. A dinamikus életvitelt folytató, fiatal család számára épült kompakt villaépület intenzív használata igazolja az építészek karakterformáló szándékát. Fortvingler Éva és

There is something definitely charming in our calling the largest lake of the country „the Hungarian sea”. Even the younger generations of the turn of the millennia think nostalgically of the vacations their elders spent by the lake experiencing their „sole and utmost wish being realized” – whether it was a family holiday in the atmosphere of the trade unions’ (SZOT) resorts or a weekend relaxing with a party of friends. Photos, images and memories are overwritten and turn even more and more precious, the difficulties of packing up needed to have the experience and the drive on the bumpy concrete slabs of the M7 motorway are sinking into oblivion.

Balaton” (this way, being elevated into quotation marks) is the old one when disregarding the significant changes that took place concerning comfort and service that rendered the former Balkan-type conditions by changing them into „European” ones. Even if those old ones were better, the motorway has definitely meant a change for the better.

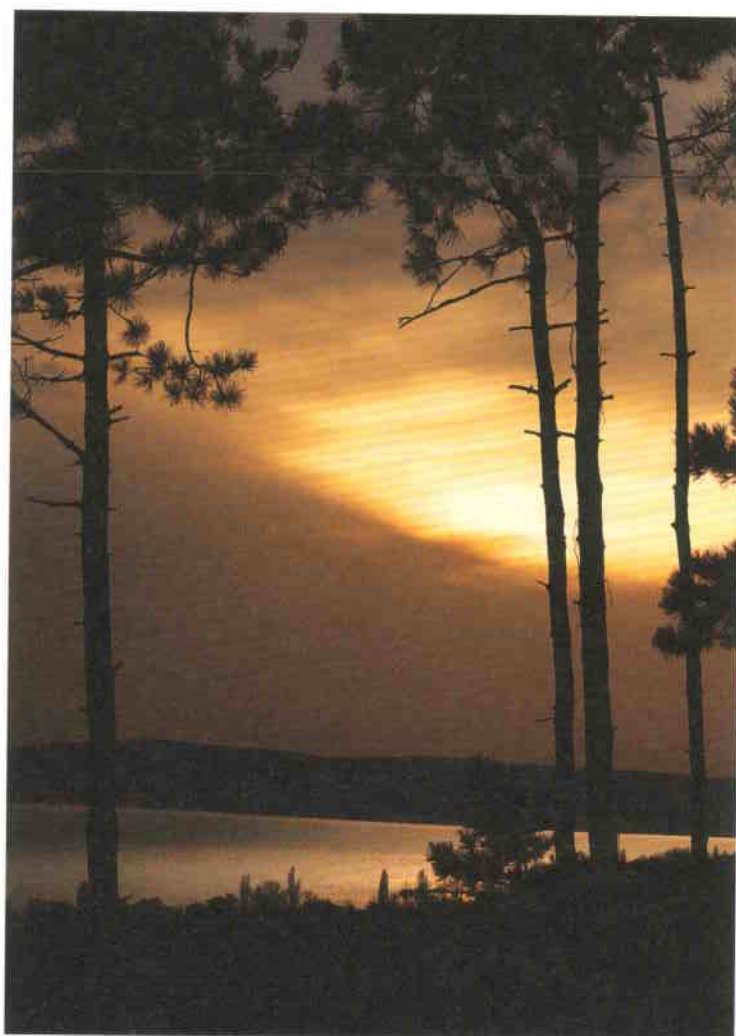
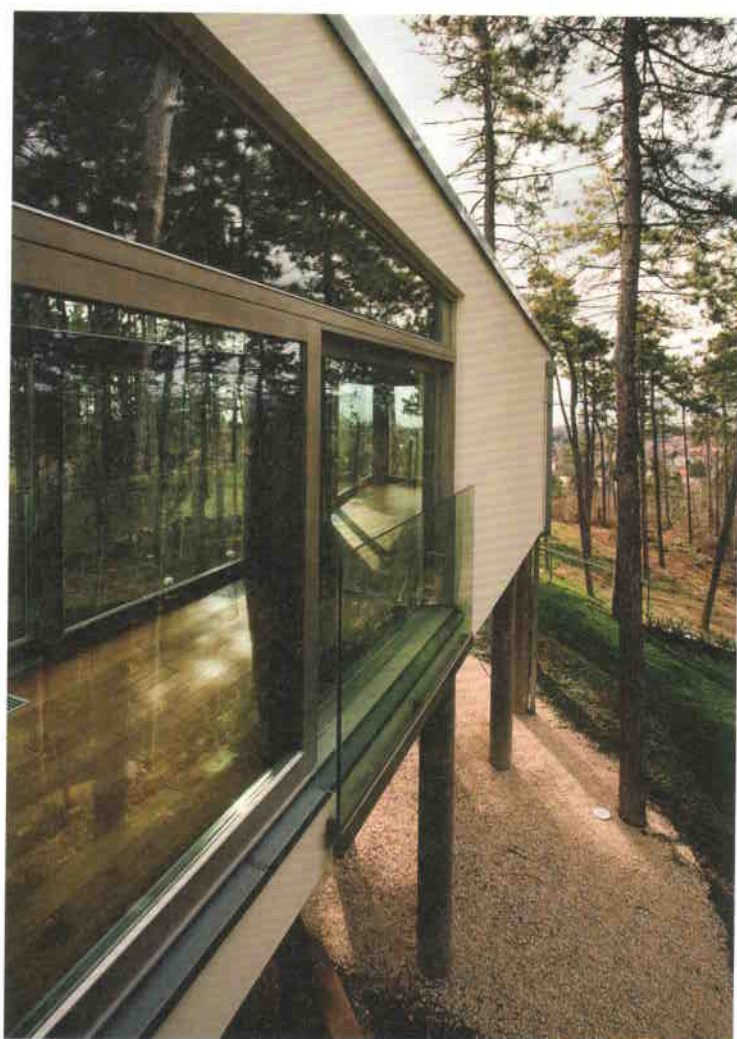
Bulcsu Tamás differenciált térhasználatot leképező, egyedi térstruktúrákból építkező látásmódja korunk nyaraló-fogalomhoz kötődő általános szemléletének határait feszegeti. Az építetők magasfokú nyitottsága és a korukbeli építészeti iránti bizalma fogalmazta meg a mobilitáson alapuló életvitelt legjobban kiszolgáló nyaralót. Meglepő, hogy a nemzetközi mércét megütő megoldásokkal komponáló építészeti magatartás éppen a kortárs magyar építészet nivóját őrizni hivatott főépítési szinten ütközött legnagyobb ellenállásba az engedélyezésnél, és végül egy „hivatalnoki” osztályvezetői döntés adott lendületet a különleges tervnek, hogy a fiatal építészek terve ne vesszen el a magastető szabályozás-követelés esztelen kritériumrendszerében.

Akarattya különleges földrajzi adottságára köszön a kétgyermekes család által megtelepedés: az északnyugati lejtőn a víz felé fordulva a Balaton hossz tengelyébe láthatunk bele, a messzi horizontba húzva vész el a látvány. Az építészettel közösen választott csöppnyi telek elhagyatottsága intenzív terrendezéssel és szelektív növényritkítással különleges hangulatú környezetet teremtett. A magas, oszlopos hatású feketefenyők szálfái közé mélyen a telekbelsőbe nyúlik a karakterelemében természetszerűen lágy, mégis erőteljesen keskeny épületszárny.

A kötelező előkertbe pergolás gépkocsi-beállóval induló feltárást tekinthetnénk rejtőzködőnek is, de az erősen lejtős terep adottságait az építész a telekbelsőre (és a kilátás irányába) koncentrált telepítéssel oldották meg, így értelemszerű volt az utcai tömőfalas megjelenés. A terepbe mélyen belevágó lépcső közvetlenül a kertszintre visz, ahol a nappali léletterek lenyűgöző dinamikával nyílnak a művészien strukturált kertfelületre, mely az Új Irány Csoport koncepcionális megfogalmazásában bővíti ki a lakótereket. A csöppnyi épületet középen átmetsző közlekedőszáv oszlopokkal alátámasz-

From Budapest today it only takes a short hour to get to the eastern tip of Lake Balaton, so a holiday home in Balatonakarattya may as well be used as a suburban resort. Built for the purposes of a young family with a dynamic lifestyle the compact villa is used intensively proving the architects' intention to design it with a unique character. Éva Fortvingler and Tamás Bulcsu applied an approach using a distinguished way of utilizing space, constructing from individual and unique spatial forms, whilst probing the limits of our general view of the contemporary concept of holiday homes. When having the villa designed to serve their mobile lifestyle as much as possible, clients have had an extraordinarily open mind and trust for the architects who are their peers. It is surprising to know that the architects' attitude using solutions that meet international standards have been most fervently opposed by the leading architect protecting the high standards of contemporary Hungarian architecture when licensing the project. Finally it was a decision made by a „clerk”, a head of a department that gave the necessary impetus to the unique design of the young architects which thus did not get lost in the absurd system of criteria concerning the regulations of high roofs.

The lot found by the family with two children reflects the unique geographical faculties of Akarattya: situated on the north-western slope and turning towards the water we can see into the longitudinal axis of Lake Balaton, with the spectacle itself vanishing into the far-away horizons. Chosen together by the family and the architects, the desolation of the tiny building site was counteracted by intensive landscaping and a selective pruning of the vegetation resulting in an environment with a characteristic atmosphere. The naturally gentle and yet strikingly narrow wing of

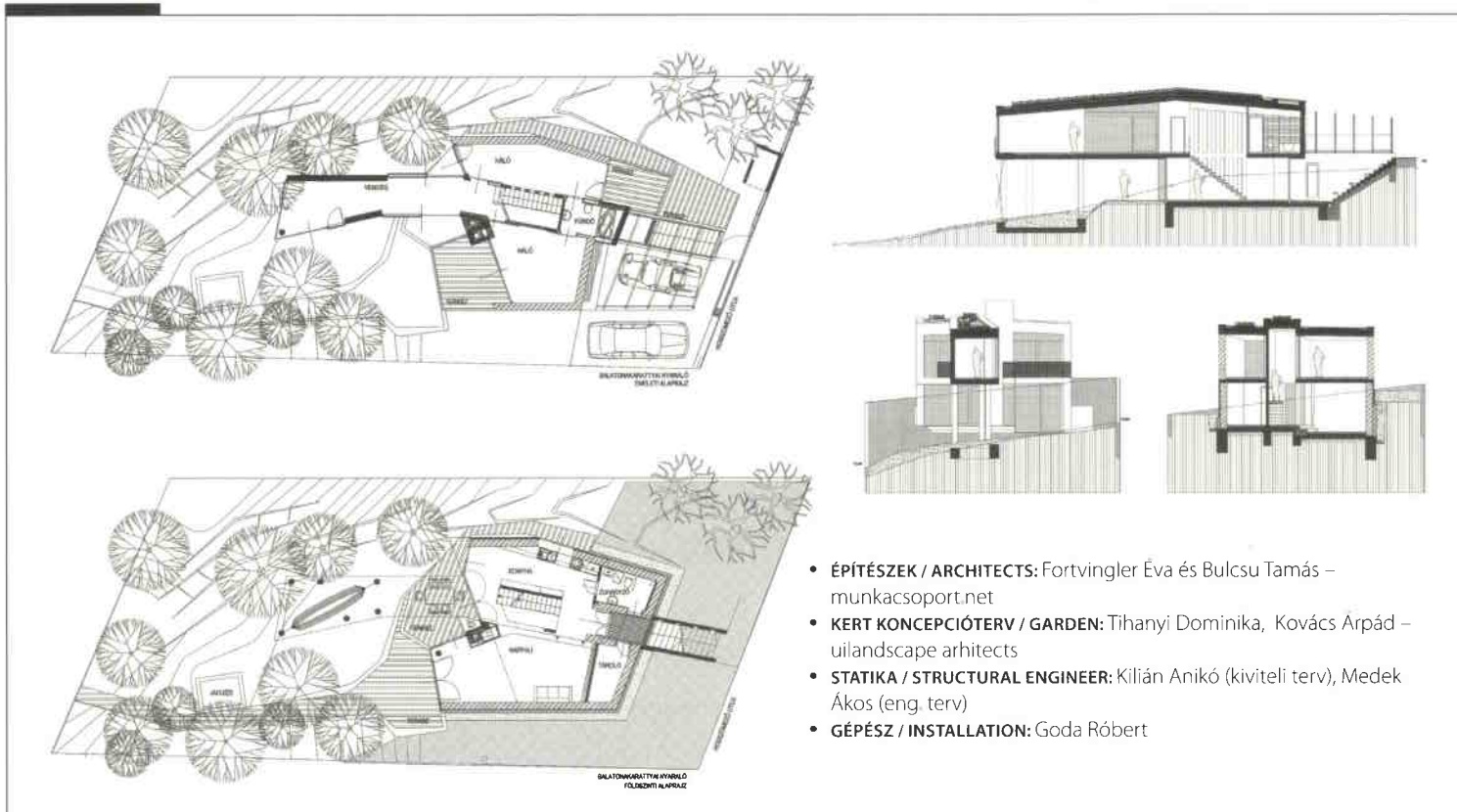

tott épülettömeg alá visz ki, ahol lépcsős teraszrendszerben pihenőfelületek formálódnak, majd beleolvadnak a közeli, hátsó telekhatár felé húzódó gyepfelületben. A fenyő-szálfák lírikus varázsa magával ragadó, és az építészek intenzíven nyitnak e kontrollált erdő-részletre: a fák között eltekintve feltűnik a part és a nagy vízfelület. Az épület közepére helyezett kandalló szervezi a vertikális tengelyt, mely a közepén haladó, minimalista részletképzésekkel megfogalmazott, térbeli elemként is plasztikailag szép, egykarú lépcsővel visz fel az emeletre. Az utca felé hátfalakkal zárt hálószobák a kert felé üvegezett homlokzatokkal nyílnak fel, a középtengely kiemelésére nagy üvegfelületekkel komponált ékként, a karcsú fatörzsek közé benyúlik a vendégszobaként is használható kilátó-ücsörgő. Már-már bántóan szép meditatív tér fogalmazódik meg a lábakra állított tömegelemben. A narrációt kissé visszarántja a földhöz az oszlopok vaskossága, de a tördelt épület-kompozíció intenzív környezet-válaszaival mégis nagyon megtalálja helyét a rejtett domboldalon. Fortvingler és Bulcsu a tudatos környezetkapcsolattal a skandináv organikus modern építészet szellemi alapjait citálja, ugyanakkor a kortárs spanyol építészet érzékeny plaszticitásával komponál – egyedi világot teremtve egy fiatal pár „trendet igazoló” életszemléletéhez, ezredvégi olvasatot adva egy balatoni történethez.

the villa nestles into the heart of the lot deep amongst the tall, column-like pine trees.

We may consider the view opening up with the compulsory front garden with a driveway with pergola as a result of a concealing gesture, but regarding the faculties of the steep terrain architects concentrated on the inner part of the lot and the direction of the view, which justifies the solid wall erected towards the street. Cut deep into the terrain, the stairs lead directly to the garden level where the niches for family life by daytime open up with a fascinating dynamism to the artistically structured garden surface. The latter is a realization of the concept phrased by Új Irány Csoport (New Direction Group) so as to expand living spaces. The tiny building is cut into two in the middle by a block of building supported by columns in the lane of communication leading out to the stepped system of terraces with surfaces suited for having a rest and then melt into the lawn spreading towards the nearby border of the lot at the back. The lyrical magic of pine-trees is fascinating indeed: architects have intensively opened the layout towards this controlled fragment of a forest as the lakeshore and the vast expanse of water are visible amongst the trees. Set in the heart of the building, the fireplace organizes the vertical axis. Placed in the middle and rich in minimalist details, a sculpturally beautiful single staircase provides access to the upper floor. Bedrooms ending in backwalls towards the street open up with glazed facades in the direction of the garden. There is a lookout also suited for sitting and even to be used as a spare room: it reaches amongst the slender tree trunks as a composed wedge of large glass surfaces to emphasize the central axis. Almost achingly beautiful, a meditative space is modelled here within the block on plinths. This narrative is slightly pulled back to reality by the thickness of the columns, but the broken character of the composition of the building manages to find its own niche on the hidden hillside with its intensive answers to the issues of its environment. Fortvingler and Bulcsu are citing here the spiritual foundations of Scandinavian organic architecture with their self-conscious environment-awareness, but also reveal the sensitive plasticity of contemporary Spanish architecture meanwhile so as to create a unique world for a young couple suiting their „tend-proving” view of life and offering an interpretation of the Balaton-story in the new millennium.

- **ÉPÍTÉSZEK / ARCHITECTS:** Fortvingler Éva és Bulcsu Tamás – munkacsoport.net
- **KERT KONCEPCIÓTERV / GARDEN:** Tihanyi Dominika, Kovács Árpád – uilandscape architects
- **STATIKA / STRUCTURAL ENGINEER:** Kilián Anikó (kiviteli terv), Medek Ákos (eng. terv)
- **GÉPÉSZ / INSTALLATION:** Goda Róbert